

Pályázati azonosító: A 2001 N6770 Altéma: 3509/172

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

NKA Közgyűjtemények Kollégiuma – pályázat **Johannes van der Bentnek tulajdonítva:**

A vízsesés (olaj, vászon, 101,5 x 88 cm) művének megvásárlásáról

Jelen festmény a Szépművészeti Múzeum gyűjteményét megalapozó Esterházy Képtár darabja volt, amelynek 1812-es katalógusában Johannes van der Bent neve alatt szerepelt. Az italianizáló tájképeiről ismert amszterdami festőt a 18. századtól kezdve – stílusuk hasonlatossága miatt, ám tévesen – Nicolas Berchem tanítványának tartották. Talán ezzel is magyarázható a szóban forgó festmény attribúciójának többszöri megváltoztatása: már az Esterházy Képtár 1835-ös kiadásában is Nicolas Berchem nevével került be, majd ugyanígy az Országos Képtár első műjegyzékébe. Később Pulszky katalógusai visszatértek a Van der Bent meghatározáshoz, amit megtartott az 1897-es katalógus és Peregriny János állagjegyzéke (1909) is, majd Térey Gábor is így vette fel a Régi Képtár katalógusaiba. Jelentőségét mutatja, hogy Walther Bernt, a 17. századi holland festészetről írott alapvető publikációjában (*Die niederländischen Maler des 17. Jahrhunderts*, München, 1948, Bd. I., no. 61) Bent életművéről írott szövegét ezzel a képpel illusztrálta. Ugyancsak 1948-ban a képet a Szépművészeti Múzeum háborús műtárgyveszteségeinek listáján szerepeltették, és ezáltal kikerült a múzeum leltáraiból is.

A festmény 2013-ban bukkant fel ismét egy kiviteli engedélyeztetési ügy, majd a Szépművészeti Múzeumnak tett vételi felajánlás kapcsán, amely által lehetővé vált a gyűjteménybe való visszakerülése. A Szépművészeti Múzeum számára – más európai társintézményekhez hasonlóan – az egykor a gyűjteményébe tartozott, majd a háborúban eltűnt művek visszaszerzése, amennyiben ez még lehetséges, kiemelt fontosságú feladat. Legutóbb 2006-ban sikerült visszavásárolnunk az egykori Zichy gyűjteményből származó, szintén a háborús veszteségek között nyilvántartott festményt (Karel van Mallery: Albert főherceg a ravatalon, 1621, ltsz. 2006.1.) A Johannes van der Bent-nek tulajdonított mű NKA támogatással történt megvásárlása – egészen pontosan visszavásárlása – újabb igen jelentős és örvendetes esemény mind az Esterházy gyűjtemény, mind a Szépművészeti Múzeum kollekcója szempontjából. Az egykori Esterházy Képtár 1906 óta a Szépművészeti Múzeum épületében látogatható, világhírű darabjai a világ minden fontos múzeumában szívesen látott vendégek egy-egy időszakos kiállítás erejéig, a budapesti múzeumnak pedig fő látványosságát és vonzerejét jelentik. Éppen ezért a gyűjteménybe visszakerült Bent festmény terveink szerint a Szépművészeti Múzeum rekonstrukciója után, az újjárendezett állandó kiállítás darabja lesz.

Tátrai Júlia, muzeológus
Szépművészeti Múzeum, Régi Képtár

Budapest, 2014. október 16.

A szakmai beszámoló elérési útvonala: www

